

Normální vývoj dítěte a adolescenta

Norma, normalita

- **Normalita** je hodnocena jako stav bez patologických projevů.
- Předpoklad **zdravého vývoje**, směřující k normalitě.
- **Vývojové teorie**: empiristické – význam zkušenosti na vývoj, nativistické – vliv endogenních faktorů na vývoj (Freud, Piaget, Mahlerová), dnes význam interakce mezi dispozicí dítěte a jeho zkušeností

Vývojová období

- **Prenatální období:**
- tvorba vztahu matky a dítěte, plod nejen pasivně přijímá vjemy (zvukové podněty), ale je i samo aktivní při vyhledávání optimální polohy, je schopno rozlišit hlas matky od 6iuM, vnímat stres matky

- **Novorozenecké období (0- 1M):**
- význam průběhu porodu, bezprostřední kontakt s matkou, vyvinutí všech nepodmíněných reflexů u zdravého novorozence (hledací, sací, uchopový), tvorba intenzivního kontaktu s matkou, zejména zrakového – zrcadlo, význam kojení

- **Kojenecké období (1M-1R):**
- význam zdravého psychického vývoje, na konci 1. roku již specifické lidské projevy motorické i sociální, nutná bazální jistota při adekvátním mateřském chování, **attachment**
- rozvoj hrubé motoriky (sed, lezení, chůze), kognitivní vývoj a řeč (slova od 8.M), emoční a sociální vývoj – spojitost s potřebami, separační úzkost při odloučení matky (9.M)

- **Batolecí věk (2.-3.R):**
- PM pokroky, rozvoj samostatnosti a vlastní kontroly, první projevy negativismu ve vývoji nezávislosti
- Hrubá a jemná motorika – vkládání, chůze, skoky
- Kognice a řeč – výrazný rozvoj řeči, užití sověti ke konci období

- **Emoce** již dobře vyjádřené, kladné i záporné
- Rozvoj **imaginace**, představivosti
- **Identifikace se sexuální rolí** kolem 2,5let
- **Hygiena** – důležitý nácvik, koncem období již schopno potřeby samostatně kontrolovat

- **Předškolní věk (3-6let):**
- zdokonalování **hrubé a jemné motoriky, grafomotoriky** (kresba hlavonožce), **výslovnosti**, paměti, pojmy
- plně **vyvinuty emoce**, jejich vyjádření i verbální, **sociální role, kontrola** (co je povoleno x zakázáno), **interpersonální vztahy** – nově s vrstevníky, zaměření na sexualitu - hry

- **Mladší školní věk – období latence (6-11let):**
- **akceptace cizích autorit**, důležitost osvojení sociálních norem a pravidel
- Hodnocení **školní zralosti** – vyspělost, motivace ke školní práci
- **Vývoj myšlení** – konkrétní operace, vlastní úsudek názorného jevu i morální, slovní zásoba, identifikace se stejným pohlavím (rodič, vrstevník)

- **Období dospívání (11-20let):**
- **pubescence 11-15 let / adolescence 15-20let**
- **změna vztahů** – úkolem je schopnost uvolnění se z primární rodiny
- **sexualita**
- **vývoj sociální kompetence** – vzdělání, pracovní uplatnění – časté frustrace
- **Vývoj vlastní identity** – možné kolísání forie

Aspekty rodičovského chování

- Různé v souladu s vývojovým obdobím dítěte:
- plánování, vlastní zralost, bezpečí, jednotnost a vzájemný vztah rodičů, vzor, podpora